

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na obowiązkowe społeczne M. D. z tytułu prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej za okresy od maja 2005r. do marca 2015r. w wysokości wskazanej w zaskarżonej decyzji.

W odwołaniu od powyższej decyzji M. D. zarzucił organowi rentowemu, że należności składkowe się w znacznej części przedawniły, kwestionując także prawidłowość wyliczenia tychże należności. Podniósł nadto, że przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Ł. toczy się postępowanie w zakresie odmowy umorzenia należności składkowych wobec ZUS.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

Wnioskodawca M. D. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 29 kwietnia 1980 r. jako taksówkarz osobowy (niesporne).

Zadłużenie wnioskodawcy z tytułu składek wynoszą, na ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2005r. do marca 2015r. -37.345,79 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od marca 2012r. do marca 2015r. 4.411,14 zł zaś na Fundusz Pracy od czerwca 2005r. do marca 2015r. 3.076,55zł zaś doliczając odsetki, koszty upomnienia i koszty egzekucyjne wynoszą łącznie 80.862,85zł (decyzja k.2 akt ZUS, rozliczenie składek k.3-5 akt ZUS).

Za okres od 1 marca 2009r. do 31 października 2010r., kiedy to wnioskodawca zatrudniony był na 1/5 etatu z wynagrodzeniem minimalnym organ rentowy nie kwestionował prawidłowości opłacania składek przez Spółkę (...) nie obciążając odwołującego składkami z tytułu prowadzenia własnej działalności gospodarczej

(zestawienie k.3-5 akt ZUS, świadectwo pracy k.143).

W okresach o 1 sierpnia 2005r. zawierał umowy zlecenia a od 24 października 2005r. umowy o pracę nakładczą z firmą (...) sp. z o.o. (niesporne, akta sprawy VIII U 2947/08 załączone do akt sprawy, umowy, świadectwa i inne k. 13-163).

Z tytułu zawieranych umów czy to zlecenia czy o pracę nakładczą ze spółką (...) wnioskodawca uzyskiwał kwoty wynagrodzenia rzędu od czterystu kilkudziesięciu złotych miesięcznie do pięciuset kilkudziesięciu (złożone raporty miesięczne k.13-163).

Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 9 marca 2011 roku w sprawie VIII U 2947/08 Sad Okręgowy w Łodzi oddalił odwołania między innymi M. D. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z dnia 31 lipca 2008r. stwierdzając, że wnioskodawca nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawieranych umów zlecenia czy o pracę nakładczą (wyrok S.O. w sprawie VIII U 2847/08 k.151, uzasadnienie k.154-214 akt sprawy VIII U 2947/08).

Zarzuty wnioskodawcy w zakresie prawidłowości wyliczenia składek sprowadzają się do wyliczenia zaległości z okresu zatrudnienia na rzecz Spółki (...) co w ocenie Sądu w niniejszej sprawie jest chybione, albowiem z załączonej do akt sprawy VIII U 2947/08 i wielu innych toczących się z udziałem (...) jako płatnika spraw wynika, że zawierane umowy były czynnościami pozornymi i nieważnymi z mocy prawa. Sąd podziela w pełni ustalenia i wywody Sądu Okręgowego w tejże sprawie oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi zwarte w wyroku z dnia 25 kwietnia 2012 roku w sprawie III AUa 1441/11 (wyrok k.275, uzasadnienie k.286-292 akt sprawy VIII U 2947/08 załączonej do akt sprawy).

Co do pozostałych okresów wnioskodawca wskazał jedynie, że nie opłacił składek z powodu braku środków bez złej woli (niesporne).

Niespornym jest również, iż od dnia 1 stycznia 2015r. do 1 września 2016 r. toczyło się postępowanie w zakresie umorzenia należności z tytułu składek na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2012r. o umorzeniu należności

Natomiast od 20 lipca 2016r. wszczęte zostało postępowanie w zakresie określenia wysokości należności z tytułu składek (doręczenie zawiadomienia k.8 akt ZUS).

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie wyżej powołanych dokumentów uznając je za wiarygodne i wystarczające do poczynienia przedmiotowych ustaleń. Powołane dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron a Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, ażeby z urzędu zakwestionować ich wartość dowodową w sprawie. Sąd uznał, że nie zachodzi potrzeba przeprowadzania postępowania dowodowego w zakresie okoliczności zatrudnienia w Spółce (...) zaliczając w poczet materiału dowodowego załączone akta sprawy VIII U 2947/08 w szczególności prawomocne wyroki Sądu Okręgowego i Sądu Apelacyjnego w Łodzi i ustalenie dokonane w tejże sprawie. Załączone do akt sprawy przez wnioskodawcę dokumenty dotyczące jego zatrudnienia w Spółce (...) potwierdzają w całości identyczność okoliczności towarzyszących temu zatrudnieniu z okolicznościami ustalonymi w sprawie VIII U 2947/08 dotyczącej m.in. M. D..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

We wszystkich rozpoznawanych sprawach z udziałem Spółki (...) sposób zawierania umów najpierw zlecenia, później o pracę nakładczą a następnie na 1/5 etatu był taki sam i dotyczy również wnioskodawcy w niniejszej sprawie. Dla oceny prawnej zasadnicze znaczenie ma fakt, iż w dacie kiedy odwołujący się zawierali z zainteresowaną Spółką umowy zlecenia obowiązywał przepis art. 9 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, dający w przypadku zbiegu tytułów do ubezpieczenia społecznego prawo wyboru tytułu do ubezpieczenia, bez względu na wysokość podstawy wymiaru składek. W przypadku więc zbiegu tytułów ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, która jest zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zadeklarowanej kwoty, nie niższej jednak niż 60 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale (art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), oraz tej samej osoby, która podjęła się wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia, osoba taka mogła dobrowolnie, na swój wniosek, zmienić tytuł ubezpieczenia na ubezpieczenie z tytułu umowy zlecenia, dla której podstawę wymiaru składek stanowił przychód z tytułu tej pracy (art. 18 ust.1 tej ustawy).

Jednocześnie przepisy nie ustanawiały ustawowego minimum podstawy wymiaru składek, z tego wybranego lub zmienionego tytułu ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Wymieniona luka w przepisach - ale wyłącznie, co do osób wykonujących zatrudnienie w oparciu o umowy agencyjne lub umowy zlecenia albo inne umowy o świadczenie usług - została usunięta przez ustawodawcę z dniem 1 listopada 2005 r., to jest z dniem wejścia w życie przepisu art. 9 ust. 2a, w którym określono minimum podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, osób wykonujących pracę na podstawie umów zlecenia, warunkujące możliwość wyboru tytułu ubezpieczenia. Podstawa ta od 1 listopada 2005 r. nie mogła więc być niższa od obowiązującej najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Tak skonstruowane przepisy dawały osobom prowadzącym działalność gospodarczą możliwość zmiany tytułu ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, na ubezpieczenie z tytułu umowy o pracę nakładczą i to bez względu na wysokość podstawy wymiaru składek. Minimum tej podstawy wynikała z przepisów rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r., zgodnie z którym wynagrodzenie z tytułu wykonywania pracy nakładczej musiało wynosić co najmniej 50 % najniższego wynagrodzenia. Minimalne podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne osób wykonujących pracę nakładczą, warunkująca możliwość wyboru tytułu do ubezpieczenia, identycznie jak w przypadku umów zlecenia, została określona dopiero z dniem 1 marca 2009 r., to jest z dniem wejścia w życie art. 9 ust. 2b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W rozpoznawanych sprawach tak jak u wnioskodawcy zmiana rodzaju zawartych umów nastąpiła od dnia 1 listopada 2005 roku tj. od daty wejścia w życie przepisu art. 9 ust. 2a na podstawie, którego zatrudnione u zainteresowanej

osoby, które Wszystkie prowadziły działalność gospodarczą, musiałyby odprowadzać składki w wysokości co najmniej minimalnej podstawy wymiaru składek z działalności gospodarczej. Taki właśnie powód zmiany formy zatrudnienia z umowy zlecenia na umowę nakładczą, to jest zmianę przepisów i możliwość korzystania z prawa nieopłacenia składek z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, podawali pracownicy zainteresowanej przesłuchiwani jeszcze na etapie postępowania toczącego się przed ZUS-em, jak również wnioskodawcy.

Zmiana formy zatrudnienia została wobec tego dokonana jedynie w celu umożliwienia zatrudnionym osobom wyboru korzystniejszego tytułu ubezpieczenia, co w tym czasie umożliwiało zawarcie umowy o pracę nakładczą. Ponownie od 1 marca 2009 roku w Spółce zostały zmienione rodzaje zawartych umów na umowy o pracę z minimalnym wynagrodzeniem, w związku z wejściem z tym dniem przepisu cytowanego art. 9 ust. 1a Ustawy, który eliminował z kolei nadużycia, wynikające z zawieranych przez osoby prowadzące działalność gospodarczą, umów o pracę nakładczą. Po analizie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Okręgowy uznał, iż zawarte przez strony umowy zlecenia i umowy o pracę nakładczą były czynnościami pozornymi, które z mocy art. 83 § 1 k.c. należało uznać za nieważne.

Mając na uwadze okoliczności w jakich doszło do zwarcia przedmiotowych umów oraz fakt, iż odwołujący się i zainteresowana w załączonej sprawie Spółka nie wykazali, aby na ich podstawie była wykonywana jakakolwiek praca, uprawniają zdaniem Sądu Okręgowego do twierdzenia, że strony umowy zlecenia, a potem umowy o pracę nakładczą zawarły sporne umowy jedynie w celu zagwarantowania odwołującym się możliwości skorzystania z wyboru korzystniejszego tytułu ubezpieczenia, z którego odprowadzali składkę w znacznie niższej wysokości niż składki, jakie musieliby odprowadzać z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Zdaniem sądu odwołujący się nie wykonywali żadnych obowiązków na rzecz zainteresowanej w ramach podpisanych umów, zaś zainteresowana nie oczekiwała od nich wykonywania takich obowiązków. Korzyścią dla zainteresowanej z tak skonstruowanej umowy, była chociażby możliwość odliczania wykazywanych wynagrodzeń od przychodów firmy, a tym samym unikanie płacenia wyższych zobowiązań podatkowych. Nie bez znaczenia jest przy tym fakt, iż zainteresowana we wszystkich sprawach Spółka w latach 2005 - 2008 zatrudniała około 270 osób na podstawie umów zlecenia oraz umów o pracę nakładczą, które to osoby jednocześnie prowadziły własną działalność gospodarczą. W ocenie Sądu celem tych umów było uniknięcie przez ubezpieczonych obowiązku uiszczenia składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu i prowadzenia pozarolniczej działalności.

Zestawienie należnych zaległych składek wskazuje, że za okres od 1 marca 2009r. do 31 października 2010r. kiedy to wnioskodawca zatrudniony był na 1/5 etatu z wynagrodzeniem minimalnym organ rentowy nie kwestionował prawidłowości opłacania składek przez Spółkę (...) nie obciążając odwołującego składkami z tytułu prowadzenia własnej działalności gospodarczej co oznacza, że ustalenie wysokości należnych składek za wcześniejszy okres wynika wprost z treści prawomocnego wyroku w sprawie VIII U 2947/08, natomiast w zakresie późniejszych należności wnioskodawca wskazał, że nie miał środków na płacenie składek i nie płacił ze złej woli co jednakże nie zwalnia go z odpowiedzialności z tytułu składek i nie podważa w tym zakresie prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Kolejnym zarzutem wnioskodawcy w niniejszej sprawie jest zarzut przedawnienia roszczeń składkowych. Ten zarzut również jest chybiony.

Zgodnie bowiem z treścią art.24 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych dla należności, których bieg przedawnienia rozpoczął się przed 1 stycznia 2012 r. obowiązuje 10 letni termin przedawnienia. Do końca 2012 r. obowiązywał 10 - letni okres przedawnienia, przy czym wszystkie stare zaległości składkowe, czyli te sprzed 1 stycznia 2012 r., których 10 - letni termin przedawnienia liczony na starych zasadach jest dłuższy niż ten według przepisów przejściowych, przedawnia się 1 stycznia 2017 r. Skoro przedmiotem rozpoznawanej sprawy były należności z 2005 r., to uwzględniając 10 - letni okres ich przedawnienia (taki okres winien mieć zastosowanie według przepisów przejściowych), nie uległy one przedawnieniu w dacie złożenia przez ubezpieczonego wniosku o umorzenie należności składkowych. Sam fakt złożenia wniosku przerwał natomiast okres przedawnienia. W tej sytuacji nie jest uprawniony zarzut naruszenia przepisu art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dodatkowo należy wskazać, że zaskarżona decyzja jest jedynie decyzją ustalającą zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia i dla rozstrzygnięcia sprawy nie ma znaczenia czy toczy się postępowanie w zakresie umorzenia jakichś należności składkowych, gdyż w przypadku umorzenia należności zostaną one odliczone od wskazanych w decyzji zobowiązań składkowych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie : odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem .